

BUDI MI PRIJATELJ

Gdje se gasiš?

Knjžica o vršnjačkom nasilju

Ovo JE LANA

Lana ide u 3. razred osnovne škole. Obožava svog mačka Tvrta, ples i igru ispred zgrade. Mama, tata, susjeda Branka i učiteljica kažu joj da previše priča, prebrzo trči i preglasno pjeva.

„Gdje se gasiš?“ - pitaju ju. Stalno bi nešto radila, uvijek joj je dosadno, pogotovo u školi.

Često se ne može odlučiti bi li radije crtala, slušala učiteljicu ili prepisivala s ploče. Ponekad se dignu i šeće po

razredu. Ili se glasno smije. Ili počne pjevati neku pjesmicu. To smeta drugoj djeci u razredu pa joj kažu da prestane.

Lana svojim ponašanjem ometa druge učenike tijekom nastave. Borna vrijeđa Lanu stalno i namjerno (Borna čini, a Lana doživljava nasilje.) O vršnjačkom nasilju ili bullyingu govorimo kada jedno ili više djece uzastopno i namjerno uznemiruje, napada, ozljeđuje ili isključuje iz igre i aktivnosti drugo dijete koje se ne može obraniti.

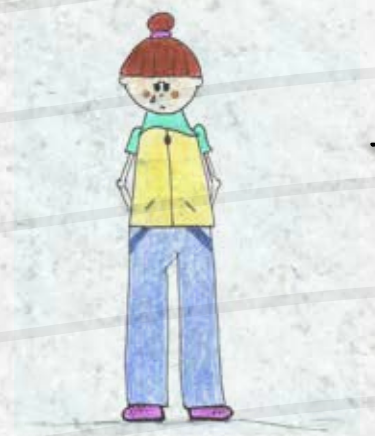
BORNA

Borna joj obično kaže da je glupa i da mu ide na živce. Ali potihno, da ga učiteljica ne čuje. Čak je, preko mobitela u razrednu grupu, poslao sliku svinje s pjegicama i ispod napisao njeno ime.

Nasilje među djecom odnosi se na različite oblike ponašanja među djecom: udaranje, guranje, čupanje, zaključavanje, pljuvanje, ogovaranje, nazivanje pogrdnim imenima, izrugivanje, isključivanje iz skupine kojoj pripada, širenje glasina, vrijeđanje, krađa i iznuđivanje novca i imovine, slanje okrutnih, zlobnih, prijetećih poruka i objavljivanje tuđih fotografija i osobnih podataka na internetu ili putem društvenih mreža.

Otkad se Borna preselio u njihov razred, i druga joj djeca govore ružne riječi. Čak i Marko s kojim svaki dan ide do škole. Iva i Mateja se rugaju njenim pjegicama, a na igralištu ju nitko ne želi u ekipu kad igraju graničara.

Djeca mogu biti nasilna jer ne znaju da je takvo ponašanje loše, ne znaju za bolji način komuniciranja sa vršnjacima, misle da su „cool“, prolaze kroz teško razdoblje u svom životu što pokazuju kroz nasilje, ili misle da je to ispravan način rješavanja problema kojeg imaju.

Djeca koja doživljavaju nasilje mogu se osjećati bespomoćno, usamljeno, različito od druge djece, neprihvaćeno, nesigurno, mogu imati poteškoća sa spavanjem i uzimanjem hrane (mogu biti bez apetita ili teško zaspati, imati bolove u trbuhu), a nekada čak mogu i sami počiniti nasilje prema drugom djetetu.

Pravi se da ju to ne smeta, ali kad dođe kući plače i tužna je. Stalno misli da će to prestati, ali čini joj se da je sve gore i gore.

Kao da joj više nitko ne želi biti prijatelj. Kao da su svi stali na Borninu stranu. On ponekad vrijeđa i drugu djecu, ali mu nitko ništa ne kaže.

„Možda ga se boje“ - misli Lana. Borna je visok i jak, viši za glavu od svih drugih deččića u razredu.

Razmišljala je da kaže učiteljici što se događa, ali se boji da će biti još gore. Mogla bi ispasti „tužibaba“ i, ako je ikako moguće, još više pogoršati situaciju.

Djeca koja doživljavaju nasilje ponekad ne znaju što učiniti kako bi se zaštitili, a ponekad ih je strah nasilnika. No, uvijek je dobro da o svemu obavijeste roditelja ili učitelja/icu. To nije tužakanje jer kada je netko dio razreda, to znači da ima neka prava, ali i obaveze.

**NEMOJ PROMATRATI
NITI SE PRIDRUŽITI
NASILNIKU JER TAKO I TI
POSTAJEŠ NASILNIKOM!**

Kad je rekla mami, mama je odmahнула rukom i rekla „Moraš se malo izboriti za sebe! Ne daj nikome da te žezla!“

TUŽAKANJE - reći nešto što drugo dijete može dovesti u nevolju (i to reći upravo s tom namjerom)
POVJERAVANJE ODRASLIMA - reći nešto što nas ili drugo dijete može izvući iz nevolje

Djeca koja doživljavaju nasilje često nikome o tome ne govore. Ponekad se boje prijetnje nasilnika ili ih je sram što se sami ne mogu obraniti, a možda se boje da će umiješanost odrasle osobe izazvati još više nevolja.

Mnogi se roditelji ne žele uključivati u sukobe djece jer smatraju da će ih djeca najbolje sama riješiti. Međutim, to kod djeteta može stvoriti osjećaj da nisu shvaćena ili dovoljno zaštićena, a djeci nasilnicima se na taj način šalje poruka da je njihovo ponašanje prihvatljivo. Ukoliko se dijete obrati odrasloj osobi, ali pritom ima osjećaj da ga ona nije shvatila ozbiljno, važno je ponovno joj sve ispričati, a to može i drugoj osobi od povjerenja.

ŠTO LANA MOŽE UČINITI ?

Lana može jasnim i sigurnim glasom reći Borni da to više ne čini, a ako on nastavi s takvim ponašanjem može se obratiti i potražiti pomoć odrasle osobe u koju ima povjerenja (roditelja, učiteljice).

ŠTO DRUGA DJECA U RAZREDU MOGU UČINITI ?

Druga djeca u razredu mogu utješiti Lanu jer takvo Bornino ponašanje nije u redu i ona ga ne zaslužuje. Mogu je podržati u tome da kaže Borni da to više ne čini, a također i sami dati do znanja Borni da njegovo ponašanje nije u redu tako što će ga ignorirati i o tome ispričati učiteljici.

ŠTO LANINA MAMA MOŽE UČINITI ?

Mama može saslušati Lanu, pomoći joj da shvati da nije kriva za to što joj se događa i da je dobro da joj se povjerila jer joj na taj način može pomoći. Može pružiti sigurnost Lani i pomoći joj da se zaveže za sebe te obavijestiti o svemu učiteljicu.

ŠTO UČITELJICA MOŽE UČINITI KAD SAZNA ZA NASILJE KOJE LANA DOŽIVLJAVA?

Učiteljica može razgovarati s Lanom i pružiti joj podršku i zaštitu. Može razgovarati s Bornom i objasniti mu koja ponašanja su prihvatljiva, a koja nisu i zašto te mu pomoći i podržati ga da takvo ponašanje više ne čini.

Projekt „**LJUBIČASTI TELEFON**“ osmišljen je u suradnji Udruge Buđenje s Dječjim domom „Tić“ s ciljem stvaranja platforme za jednostavnije i efikasnije pružanje psihosocijalne potpore, ciljanu skupinu projekta čine djeca i mladi s poremećajem u ponašanju, njihovi nastavnici i roditelji. Stručni tim „Ljubičastog telefona“ pri tome uže je specijaliziran za pomoć u radu s djecom s ADHD-om. Svojim besplatnim savjetodavnim djelovanjem na glavne dionike odgojno-obrazovnog procesa (učitelji, učenici, roditelji, stručni suradnici) pridonosi unapređenju mentalnog zdravlja djece s teškoćama u razvoju s posebnim naglaskom na djecu s ADHD-om.

Dječji dom „Tić“ Rijeka je ustanova u kojoj stručni tim pruža pomoć i podršku djeci, mladima i njihovim obiteljima koji imaju iskustvo zlostavljanja i zanemarivanja ili su na drugi način traumatizirani te djeci i obiteljima koje su u riziku za zlostavljanje i zanemarivanje. Stručna pomoć pruža se kroz program poludnevnog boravka za djecu, savjetodavnog rada s djecom i obitelji, a važan dio rada predstavlja prevencija nasilja i neprihvatljivog ponašanja djece i mladih kroz programe za djecu i roditelje. Sve usluge su za naše korisnike besplatne.

Priredile: Iris Antolović, Nataša Makarun, Tamara Žakula Desnica

Brošura je tiskana u okviru projekta "Ljubičasti telefon" uz financijsku potporu Ministarstva zdravlja.

Sadržaj brošure i iz toga proizašla šteta isključiva je odgovornost udruge.

Brošura izdana u sklopu projekta "Ljubičasti telefon" udruge Buđenje - podružnica Rijeka.

Partnerska organizacija projekta je Dječji dom „Tić“

Projekt je u potpunosti financiran sredstvima Ministarstva zdravlja.

Recenzentica prof. dr. sc. Dubravka Kocijan-Hercigonja

